

بسمه تعالی

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی بوشهر
مدیریت پژوهشی

عنوان طرح :

بررسی خشونت محل کار علیه کارکنان بهداشتی در بیمارستانهای وابسته به دانشگاه علوم
پزشکی بوشهر از دیدگاه کارکنان

مجری طرح : نظر غلامی - محمود طاهری

سال: ۱۳۸۹

بخش مقدمه:

خشونت در محل کار بخشی از خطرات شغلی محسوب می گردد و بصورت اقدامات پرخاشگرانه شامل تهاجم فیزیکی به افراد یا تهدید به تهاجم در محل کار که بصورت فیزیکی با استفاده از دست و پا و وسایل و سلاحهای سرد و گرم همچنین تمایل به آسیب رساندن شامل تهدید کلامی و فیزیکی و نوشتاریرا شامل می شود و سازمان بهداشت جهانی خشونت را به چهار دسته فیزیکی، خشونت لفظی، خشونت نژادی و خشونت جنسی تقسیم بندی می کند. برای رسیدن به اهداف پژوهش از تعاریف بالا استفاده گردیده با توجه به افزایش روزمره خشونت در بیمارستانها و مشکلات عدیده و کل جامعه را فرا می گیرد استفاده گردیده است با توجه به اینکه خشونت علیه کارکنان بهداشتی درمانی در سالهای اخیر زیاد گردیده است و باعث بوجود آمدن مشکلات کاری می گردد و از کیفیت کار در بخشهای بیمارستان می کاهد نقش خشونت در محل کار کارکنان بهداشتی درمانی از دیدگاه آنها مورد بررسی قرار گرفت. در پژوهش فوق که تعداد نمونه های انتخاب شده بر اساس مطالعات قبلی و آمارهای گرفته شده است. عدم پاسخگوئی تمام افراد جهت پاسخ دهی به پرسشنامه باعث می شود که از نظر آماری مشکلاتی را بوجود آورد و این پژوهش با توجه به اینکه در بعضی از نقاط کشور در دانشگاههای علوم پزشکی انجام گرفته بود بررسی و مقایسه شد. و هم خوانی پژوهش فوق با مطالعات انجام گرفته شده نشان از خشونت بالا در بیمارستانهای استان دارد.

سپاسگزاری:

از تمام سوپروایزرین بیمارستانهای استان بدلیل همکاری از مدیریت محترم و کارشناسان پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی بوشهر و همکاران اجرائی این طرح و از مدیریت محترم شبکه بهداشت درمان دشتستان و مدیریت محترم بیمارستان کمال تشکر و سپاسگزاری بعمل می آید.

خلاصه گزارش :

خلاصه ضرورت و اجرا و اهداف با توجه به گسترش روزافزون خشونت در بین کارکنان بیمارستانها و بدست آوردن علل و عوامل آن و مقایسه آنها در محیط های مختلف بیمارستانی ضروری بنظر رسید . و بدست آوردن علل های مختلف در بیمارستانهای مختلف مورد توجه قرار گرفت با توجه به پرسشنامه استاندارد شده سازمان جهانی بهداشت و پس از تعدیل نسبت به بافت منطقه و بیمارستانهای تابعه دانشگاه علوم پزشکی طراحی گردید و حجم نمونه ها حدود ۳۲۰ پرسشنامه تکمیل شده در دسترس پژوهشگران قرار گرفت که پس از تجزیه و تحلیل و ارتباط عوامل خشونت رابطه معنا داری بین خشونت و رشته های شغلی و خشونت و بیمارستانهای استان بدست آمد د سپس داده ها از طریق برنامه نرم افزاری SPSS مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته از طریق معیار همبستگی کای دو مورد مقایسه و تحلیل قرار گرفته است .

کلید واژه: خشونت- کارکنان - بیمارستان - پیشگیری - فراوانی

نتایج خلاصه :

با توجه به بافته های پژوهش نشان دهنده که میانگین سن افراد شرکت کننده در پژوهش ۳۱ سال و انحراف معیار ۴۷/۷ بوده است که از این تعداد بیشترین گروه سنی را افراد ۲۰ تا ۳۰ ساله با ۴۸/۹٪ تشکیل داده است که حدود ۵۷/۱٪ زن و ۴۲/۹٪ مرد و ۷۱/۳٪ متاهل بوده اند . ۸۰/۳٪ از پژوهش شوندگان با بیمار سروکار دارند با توجه به اینکه ۸۱/۴٪ از کارکنان خشونت در محل کار را تجربه نموده اند و حدود ۷۱/۷٪ از طریق همراهان بیمار مورد خشونت قرار گرفته اند . بوده مقابله با افراد حمله کننده بیشترین اقدام انجام شده ۳۱/۸٪ فقط بصورت تذکر بوده است و حدود ۵۷/۷٪ خشونت های فیزیکی را ملاحظه کرده اند - حدود ۷۷/۲٪ خشونت کلامی را شنیده اند - تمام پرسنل به این پرسش پاسخ داده اند که برای یکبار هم شده مورد خشونت کلامی قرار گرفته اند و ۵۹/۷٪ از طرف همراه بیمار مورد خشونت کلامی قرار گرفته اند. و ۸۰/۸٪ بطور واقعی خشونت کلامی را

دیده اند بنظر می رسد که باید راهکارهای مناسب دیده شود با تحقیقات انجام گرفته در دانشگاه علوم پزشکی تهران و کشورهای دیگر هم خوانی دارد ولی از نظر خشونت بیشتر کلامی بوده است *

مقدمه :

خشونت در محل کار بخشی از خطرات شغلی محسوب می شود که شامل تهاجمات فیزیکی و کلامی می باشد که باید تهدیدهای لفظی و کلامی است سازمان بهداشت جهانی نیز خشونت را به چهار طبقه تقسیم بندی می کند خشونت فیزیکی - لفظی - نژادی و جنسی تقسیم بندی می گردد * خشونت در محل کار علیه کارکنان بهداشتی یک پدیده شایع و گسترده می باشد * خشونت در تمام محیط های کاری وجود دارد اما پرستاران در خط مقدم جبهه سیستم مراقبت بهداشتی قرار دارند * طبق مطالعات انجام گرفته خشونت علیه پرسنل پزشکی مسئله فراگیر و گسترده ای است دامنه فراوانی تهدیدهای خشونت های کلامی و خشونت جسمی می تواند منجر به از دست رفتن روزهای کاری محدودیت فعالیت از بین رفتن اموال ، خاتمه شغل و غیره گردد * سالانه هزینه های گزافی صرف خشونت علیه پرسنل پزشکی می گردد که ممکن است شرایط روحی و بحرانی زیادی ایجاد کند * با توجه به تحقیقات انجام گرفته در دانشگاههای علوم پزشکی تهران ۹۸/۶٪ خشونت علیه پرسنل پرستاری شاغل در اورژانس های بیمارستانها یا در کشورهای مانند ترکیه ۷۱/۸٪ مورد خشونت کلامی قرار گرفته است و در همین راستا با توجه به تعیین روابط خشونت در محیط کار کارکنان بهداشتی و بیمارستانهای وابسته به دانشگاه علوم پزشکی دایر آن است - تعیین رابطه های ایجاد خشونت با عوامل با آن را بصورت پژوهش های انجام شده و طبق پرسشنامه استاندارد شده مورد بررسی قرار دهد و عوامل ایجاد کننده خشونت در بیمارستانهای وابسته به دانشگاه علوم پزشکی بوشهر از دیدگاه کارکنان چه مواردی است و چه راه حل هایی می تواند از این خشونت ها پیشگیری کند *

مواد و روش ها :

این پژوهش به صورت توصیفی با هدف بررسی خشونت در محیط کار و بیمارستانهای تابعه دانشگاه علوم پزشکی بوشهر از دیدگاه کارکنان انجام گرفته جامعه پژوهش بر طبق مطالعات قبلی کارکنان بیمارستانهای تابعه دانشگاه علوم پزشکی بوشهر بوده که متشکل از گروه پرستاری، خدمات، اداری آزمایشگاه، رادیولوژی و پرستاران اورژانس بوده که جامعه پژوهش در حدود ۱۹۸۲ نفر را تشکیل می دهد و این جامعه اعم از رسمی، طرحی، پیمانی شرکتی و سایر استخدامها را شامل می شود که تعداد ۴۲۰ عدد پرسشنامه تهیه و حدود ۳۲۰ پرسشنامه تکمیل شده تحویل گروه پژوهش گردید که حدود ۷۵٪ پرسشنامه ها تکمیل گردید و حداقل نمونه انتخابی در مطالعات قبلی نیز در حدود پژوهش فوق می باشد تعداد بیمارستانهای مورد پژوهش حدود ۵ بیمارستان در سطح استان را تشکیل می دهد. ابزار گرده آوری پرسشنامه سازمان بهداشت جهانی (سال ۲۰۰۳) برای اطلاعاتی از قبیل مشخصات فردی (مثل سنوات، سن، جنس،) و وقوع انواع خشونت های فیزیکی، لفظی، جنسی، نژادی و عوامل مستعد کننده و استراتژیهای موجود مقابله با خشونت مورد استفاده قرار گرفت لازم بذکر است که ابزار فوق تعداد و انواع خشونت در یکسال گذشته را نیز مورد بررسی قرار داده است. ابزار فوق در مورد خشونت در محیط کارکنان بهداشتی استخراج و بر اساس بافت منطقه بومی سازی و پایائی و روائی آن نیز سنجیده شد که از شامل چهار قسمت تشکیل گردیده بود و دارای ۳۸ سوال بود که قسمت اول شامل دموگرافیک که تشکیل شده بود از سن، جنس، تحصیلات، سابقه کار، رشته شغلی، مسئولیت، بیمارستان محل کار، بخش محل کار و سوالات به سه قسمت خشونت فیزیکی، خشونت کلامی و راههای پیشگیری تقسیم شده بود که سوالهای نوع خشونت روش گزارش دهی سرانجام افراد خشونت دیده و پیگیری خشونت در سوالات گنجانده شده بود بعد از جمع آوری پرسشنامه ها از بیمارستانهای استان داده ها در نرم افزار spss مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت و فراوانی میانگین انحراف معیار و برای تعیین ارتباط میزان خشونت و ویژگیهای مختلف انجام و رابطه آنها از معیار همبستگی کای دو استفاده گردید